

**PREBEN LYNKSØ
DANSK
FORSIKRINGSRET**

JURISTFORBUNDETS FORLAG

Dansk Forsikringsret 4. udgave 1981
Bogen er sat med Times og trykt i
Gullanders Bogtrykkeri a-s, Skjern
Bindet er tilrettelagt af Dorrit Petersen

© Juristforbundets Forlag

ISBN 87-574-0673-1

FORORD

I denne udgave er der navnlig foretaget de ændringer, som er nødvendiggjort af de mange nye policevilkår og af de mange nye retsafgørelser på området, navnlig af de mange nye retsafgørelser fra Ankenævnet for Forsikring.

Registret over citerede domme m.v. er udarbejdet af Jens Lyngsø.

Der er ikke taget hensyn til materiale fremkommet efter den 1. oktober 1981.

Oktober 1981.

Preben Lyngsø.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kap. 1. Forsikringens teknik, historie og samfundsmæssige funktion

1. 1. Forsikringens teknik	17
1. 2. Forsikringens historie	18
1. 2. 1. Enkeltforsikring	18
1. 2. 2. Enkeltforsikring og kombineret forsikring	23
1. 2. 3. Kombineret forsikring og all risk-forsikring	24
1. 3. Forsikringens samfundsmæssige funktion	24
1. 3. 1. Tryghed	24
1. 3. 2. Formindskelse af risiko for skade	25
1. 3. 3. Fortsættelse af forsikringsgrundlag	25
1. 3. 4. Betydningen af erstatningsretten	26

Kap. 2. Forsikringslovgivningen

2. 1. Forsikringsaftaleloven	28
2. 2. Lovens område	29
2. 2. 1. Forsikringsaftaler	29
2. 2. 2. Genforsikringsaftaler	31
2. 2. 3. Socialforsikring	32
2. 2. 4. Geografisk afgrænsning	33
2. 3. Lovens systematik og terminologi	34
2. 3. 1. Skadesforsikring og summaforsikring	34
2. 3. 2. Forsikringstageren og den sikrede	36
2. 3. 3. Forsikringsydelse og forsikringssum	37
2. 4. Lovens fravigelighed	38
2. 4. 1. Fravigelige og ufravigelige regler	39
2. 4. 2. Ufravigelige regler og risikoafgrænsning	39
2. 5. Lovens revision	40
2. 6. Andre love om forsikring	41
2. 6. 1. Privatretlige love	41
2. 6. 2. Offentligretlige love	42

Kap. 3. Forsikringsaftalen

3. 1. Forsikringsbegæringen	43
3. 2. Pligt til at tegne forsikring	45
3. 2. 1. Pligt ifølge lov	45
3. 2. 2. Pligt ifølge aftale	47
3. 2. 3. Pligt ifølge sædvane	47
3. 3. Forsikringspolice	48
3. 4. Kompetencen til at udfærdige forsikringspolice. Assurandørers fuldmagt	48
3. 5. Pligt til at udfærdige forsikringspolice	50
3. 5. 1. Pligt ifølge lov	50
3. 5. 2. Pligt ifølge andre regler	51
3. 6. Fastsættelse af vilkårene i forsikringspolice	52
3. 7. Forsinkelse med udstedelse af forsikringspolice	52
3. 8. Uoverensstemmelse mellem forsikringspolice og begæringen	53
3. 8. 1. Det teoretiske udgangspunkt	53

3. 8. 2. Uoverensstemmelse til skade for forsikringstageren	53
3. 8. 3. Uoverensstemmelse til fordel for forsikringstageren	55
3. 9. Fortolkning af vilkår i forsikringspolicer	56
3. 9. 1. Forsikringspolicer som adhæsiionskontrakter	56
3. 9. 2. Uklare vilkår	56
3. 9. 3. Usædvanlige eller særlig byrdefulde vilkår	59
3. 9. 4. Forsikringspolicer som »agreed documents«	60
3. 10. Tilsidesættelse af vilkår i forsikringspolicer	61
3. 11. Ændring af vilkår i forsikringspolicer	62

Kap. 4. Risikooplysninger

4. 1. Den historiske baggrund	65
4. 2. Hvornår skal der gives oplysninger?	65
4. 3. Oplysningspligt eller svarpligt?	67
4. 4. Hvornår foreligger der overtrædelse af svarpligten?	68
4. 5. Svigagtigt urigtige oplysninger	69
4. 6. Andre urigtige oplysninger i ond tro	72
4. 7. Urigtige oplysninger i god tro	78
4. 8. Korrigering af urigtige oplysninger	81
4. 9. Oplysninger givet af en anden end forsikringstageren	83
4. 10. Beskrivelse af oplysninger i policen	85
4. 11. Tab af beføjelser	85
4. 11. 1. Selskabets viden om urigtige oplysninger	85
4. 11. 2. Betydningsløse urigtige oplysninger	87
4. 11. 3. Reklamation over for urigtige oplysninger	88
4. 12. Selskabets urigtige oplysninger	88

Kap. 5. Forsikringstiden

5. 1. Forsikringstidens begyndelse	90
5. 1. 1. Aftaler om forsikringstidens begyndelse	90
5. 1. 2. Lovregler om forsikringstidens begyndelse	91
5. 2. Forsikringstidens og forsikringsbegivenheden	92
5. 3. Forsikringstidens forlængelse	96
5. 4. Forsikringstidens ophør	98
5. 4. 1. Ophør på grund af opsigelse	98
5. 4. 2. Ophør på grund af bortfald af interesse eller fare	100
5. 4. 3. Retten til præmie ved bortfald af interesse eller fare	104
5. 4. 4. Ophør på grund af undladt præmiebetaling	107
5. 4. 5. Retten til præmie ved undladt præmiebetaling	113

Kap. 6. Forsikringsbegivenheden, dens årsager og følger

6. 1. Forsikringsbegivenheden	115
6. 2. Forsikringsbegivenhedens årsager	115
6. 2. 1. Den almindelige regel	115
6. 2. 2. Årsagskonkurrence	116
6. 2. 3. Samvirkende skadesårsager	117
6. 3. Forsikringsbegivenhedens følger	119

Kap. 7. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden

7. 1. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden med forsæt	122
7. 2. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden ved grov uagtsomhed	127
7. 3. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden ved selvforskyldt beruselse	132

7. 4. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden ved simpel uagtsomhed	134
7. 5. Trediemands fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	135

Kap. 8. Fareforøgelse

8. 1. Fareforøgelse ved risikooplysninger	141
8. 2. Fareforøgelse ved skadesforsikring	141
8. 2. 1. Fareforøgelse hidført med den sikredes vilje eller viden	141
8. 2. 2. Virkningerne af fareforøgelse hidført med den sikredes vilje og viden	145
8. 2. 3. Fareforøgelse hidført med trediemands vilje eller viden	146
8. 3. Fareforøgelse ved livsforsikring	147
8. 4. Fareforøgelse ved ulykkes- og sygeforsikring	148
8. 5. Fareforøgelse og ansvarsfrihed	150
8. 6. Fareforøgelse og fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	152

Kap. 9. Sikkerhedsforskrifter

9. 1. Sikkerhedsforskrifter og den sikredes handlefrihed	154
9. 2. Sikkerhedsforskrifter ved skadesforsikring	154
9. 2. 1. Den sikredes overtrædelse af sikkerhedsforskrifter	154
9. 2. 2. Virkningerne af den sikredes overtrædelse af sikkerhedsforskrifter	156
9. 2. 3. Trediemands overtrædelse af sikkerhedsforskrifter	158
9. 3. Sikkerhedsforskrifter ved ulykkes- og sygeforsikring	160
9. 4. Sikkerhedsforskrifter og fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	161
9. 5. Sikkerhedsforskrifter og fareforøgelse	162

Kap. 10. Redningsforanstaltninger

10. 1. Karakteristik af reglerne om redningsforanstaltninger	164
10. 2. Redningsforanstaltninger ved skadesforsikring	165
10. 2. 1. Den sikredes undladelse af at foretage redningsforanstaltninger	165
10. 2. 2. Virkningerne af den sikredes undladelse af at foretage redningsforanstaltninger	166
10. 2. 3. Trediemands undladelse af at foretage redningsforanstaltninger	167
10. 2. 4. Omkostningerne ved den sikredes redningsforanstaltninger	168
10. 3. Redningsforanstaltninger ved ulykkes- og sygeforsikring	172
10. 4. Redningsforanstaltninger og fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	173
10. 5. Redningsforanstaltninger og sikkerhedsforskrifter	174

Kap. 11. Anmeldelse af forsikringsbegivenheden

11. 1. Den sikredes undladelse af at anmelde forsikringsbegivenheden	175
11. 2. Trediemands undladelse af at anmelde forsikringsbegivenheden	178

Kap. 12. Forsikringsbare interesser

12. 1. Interessen ved skadesforsikring	180
12. 1. 1. Begrebet interesse	180
12. 1. 2. Hvornår skal interessen være til stede?	181
12. 1. 3. Lovlige og ulovlige interesser	181
12. 1. 4. Økonomiske og ikke-økonomiske interesser	183
12. 2. Interessen ved summaforsikring	183

Kap. 13. Skadesopgørelse ved tingsforsikring

13. 1. Grundprincippet for skadesopgørelse	185
13. 2. Hvilken interesse skal erstattes?	185
13. 3. Erstatning i penge eller in natura?	186
13. 4. Almindelige regler om skadesopgørelse for totalskade	187
13. 4. 1. Skadesopgørelse efter genanskaffelsesprisen	187
13. 4. 2. Fradrag for værdiforringelse ved alder, brug og nedsat anvendelighed	192
13. 4. 3. Skadesopgørelse i praksis	194
13. 4. 4. Selskabets ret til den ødelagte ting	194
13. 5. Almindelige regler om skadesopgørelse for partiel skade	195
13. 5. 1. Forskellige beregningsmåder	195
13. 5. 2. Totalskade eller partiel skade	199
13. 6. Skadesopgørelse for indbogenstande	200
13. 7. Skadesopgørelse for tilvirkede varer	203
13. 7. 1. Skadesopgørelse efter salgsprisen	203
13. 7. 2. Fradrag for salgskomkostninger, undgået handelsrisiko og »kontantrabat«	206
13. 8. Skadesopgørelse for fast ejendom	207
13. 9. Nyværdiforsikring	209
13. 10. Takseret police	211
13. 11. Den sikredes fordele af forsikringsbegivenheden	214

Kap. 14. Den sikredes medvirken ved skadesopgørelse, assurancesvig, erstatningens udbetaling og forrentning, forældelse, tilbagesøgning og efterbetaling

14. 1. Den sikredes medvirken ved skadesopgørelse	215
14. 2. Assurancesvig	216
14. 2. 1. Assurancesvig udvist af den sikrede	216
14. 2. 2. Assurancesvig udvist af trediemand	218
14. 3. Erstatningens udbetaling og forrentning	218
14. 4. Forældelse af krav på erstatning	221
14. 5. Tilbagesøgning af udbetalt erstatning	222
14. 6. Efterbetaling	223

Kap. 15. Underforsikring og overforsikring

15. 1. Almindelig underforsikring	224
15. 2. Forsikring au premier risque og brøkdelsforsikring	225
15. 3. Fuldværdiforsikring	226
15. 4. Overforsikring	227

Kap. 16. Dobbeltforsikring

16. 1. Hvornår foreligger der dobbeltforsikring?	229
16. 1. 1. Gyldige og »virksomme« forsikringsaftaler	229
16. 1. 2. Forsikring af en interesse	230
16. 1. 3. Forsikring af samme interesse	230
16. 1. 4. Forsikring mod samme fare	231
16. 2. Retsvirkningerne af at der foreligger dobbeltforsikring	232
16. 2. 1. Solidarisk hæftelse	232
16. 2. 2. Solidarisk hæftelse og regres	235
16. 2. 3. Subsidiær hæftelse	235
16. 2. 4. Prorata hæftelse	236

16. 2. 5. Kombineret subsidiær hæftelse og prorata hæftelse	237
16. 2. 6. Ansvarsfrihed	238
16. 2. 7. Forsikringstagerens ret til opsigelse	239
16. 2. 8. Forsikringstagerens oplysningspligt	239
16. 3. Dobbeltforsikringsoverenskomster	240

Kap. 17. Forsikring af trediemands interesse

17. 1. Almindeligt om FAL § 54	243
17. 2. Hvilke personer omfattes af § 54?	245
17. 2. 1. Det generelle fortolkningsprincip	245
17. 2. 2. Ejere	246
17. 2. 3. Panthavere	249
17. 2. 4. Indehavere af tinglige rettigheder	249
17. 2. 5. Den der bærer faren for tingen	250
17. 3. Urigtige oplysninger, fremkaldelse af forsikringsbegivenheden m.v.	252
17. 3. 1. Urigtige oplysninger	252
17. 3. 2. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	253
17. 3. 3. Anmeldelse af forsikringsbegivenheden og redningsforanstaltninger	253
17. 3. 4. Fareforøgelse	253
17. 3. 5. Sikkerhedsforskrifter	254
17. 3. 6. Præmiebetaling	254
17. 4. Ændring, opsigelse m.v. af forsikringen	254
17. 4. 1. Hovedreglen om forsikringstagerens dispositioner	254
17. 4. 2. Forsikringstagerens retsstridige dispositioner	255
17. 4. 3. Bygningsbrandforsikring	257
17. 4. 4. Sø- og transportforsikring af varer	258
17. 5. Udbetaling af erstatning	258
17. 5. 1. Den sikredes ret til erstatning	258
17. 5. 2. Udbetaling til forsikringstageren	260
17. 5. 3. Udbetaling til den sikrede	262
17. 6. Retsstillingen når der er flere sikrede	265

Kap. 18. Regresret

18. 1. Regresret ved skadesforsikring	266
18. 2. Området for FAL § 25, stk. 1	266
18. 2. 1. Skadevolderens erstatningspligt	266
18. 2. 2. Tvivlsom forsikringsdækning	267
18. 2. 3. Selvforsikring	267
18. 2. 4. Undladt forsikring og egen skyld	269
18. 2. 5. Kulanceerstatning	270
18. 2. 6. Forsikringer med bonusret eller selvrisiko	270
18. 2. 7. Ansvarsforsikring	271
18. 2. 8. Ansvar i og uden for kontraktforhold	271
18. 3. Tilfælde hvor skadevolderen er ansvarlig efter culpereglen	272
18. 3. 1. Grov uagtsomhed	272
18. 3. 2. Sempel uagtsomhed	273
18. 3. 3. Enkelte tilfælde	273
18. 4. Tilfælde hvor skadevolderen er ansvarlig efter DL 3-19-2	278
18. 5. Tilfælde hvor skadevolderen er ansvarlig efter strengere regler end culpereglen	278
18. 6. Tilfælde hvor skadevolderen er ansvarlig for andres fejl efter andre regler end DL 3-19-2	280
18. 7. Regresrettens betydning for den sikredes rettigheder	281

18. 7. 1. Aftaler om regres	281
18. 7. 2. Konkurrence mellem den sikredes erstatningskrav og selskabets regreskrav	283
18. 8. Regresret ved summaforsikring	284

Kap. 19. Søforsikring

19. 1. Søforsikringsrettens kilder	287
19. 2. Begrebet søforsikring	288
19. 3. Kaskoforsikring	289
19. 3. 1. Hvem dækker forsikringen?	289
19. 3. 2. Hvad omfatter forsikringen?	292
19. 3. 3. Hvad dækker forsikringen?	292
19. 3. 4. Ulykkelig hændelse	293
19. 3. 5. Totalskade og partiel skade	295
19. 3. 6. Krig	295
19. 3. 7. Bidrag til havari grosse	297
19. 3. 8. Erstatningsansvar over for trediemand	300
19. 3. 9. Samvirkende skadesårsager	301
19. 3. 10. Fareforøgelse (deviation)	303
19. 3. 10. 1. Almindelige regler	303
19. 3. 10. 2. Deviation	304
19. 3. 11. Sikkerhedsforskrifter (usødygtighed)	306
19. 3. 12. Skadesopgørelse	307
19. 4. Kaskointeresseforsikring	309
19. 5. »Protection and Indemnity«-forsikring	310
19. 6. Fragtforsikring	311
19. 7. Fragtinteresseforsikring	312
19. 8. Forsikring af udredning	313
19. 9. Vareforsikring	314
19. 9. 1. Hvem dækker forsikringen?	314
19. 9. 2. Hvad omfatter forsikringen?	314
19. 9. 3. Hvad dækker forsikringen?	314
19. 9. 4. Fareforøgelse (deviation og forsendelse med andet skib)	316
19. 9. 5. Skadesopgørelse	318
19. 10. Forsikring af ladningsinteresse	318

Kap. 20. Ejendomsforsikring

20. 1. Forsikringsformer	319
20. 2. Hvem dækker forsikringen?	319
20. 3. Hvad omfatter forsikringen?	320
20. 4. Hvad dækker forsikringen?	322
20. 4. 1. Skade der sker pludseligt	322
20. 4. 2. Brand (ildsvåde)	325
20. 4. 3. Lynnedslag	326
20. 4. 4. Eksplosion og sprængning	326
20. 4. 5. Kortslutning	327
20. 4. 6. Vandskader	328
20. 4. 7. Stormskader	330
20. 4. 8. Snetryk	331
20. 4. 9. Hærværk og tyveri	331
20. 4. 10. Glasskader	332
20. 4. 11. Svamp- og insektskader	332
20. 4. 12. Krig, naturforstyrrelser m.v.	333
20. 4. 13. Samvirkende skadesårsager	334

20. 5. Fareforøgelse	334
20. 6. Skadesopgørelse	335
20. 6. 1. Almindelige regler om skadesopgørelse	335
20. 6. 2. Værdien af bygningsrester	337
20. 6. 3. Svamp- og insektskader	337
20. 6. 4. Tab af lejeindtægter, flytteudgifter m.v.	337

Kap. 21. Indboforsikring

21. 1. Forsikringsformer	336
21. 2. Hvem dækker forsikringen?	338
21. 2. 1. Ægtefælle eller samlever(ske)	338
21. 2. 2. Børn	339
21. 2. 3. Medhjælp i husholdningen	340
21. 2. 4. Feriegæster og logerende	340
21. 2. 5. Afbetalingssælgere og underpanthavere	341
21. 2. 6. Udlejere og udlånere	341
21. 3. Hvor dækker forsikringen?	341
21. 4. Hvad omfatter forsikringen?	344
21. 5. Hvad dækker forsikringen?	346
21. 5. 1. Skade der sker pludseligt	346
21. 5. 2. Brand (ildsvåde)	346
21. 5. 3. Lynnedslag	348
21. 5. 4. Eksplosion og sprængning	349
21. 5. 5. Kortslutning	349
21. 5. 6. Vandskade og stormskade	350
21. 5. 7. Tyveri	350
21. 5. 8. Andre skader	353
21. 5. 9. Krig, naturforstyrrelser m.v.	353
21. 5. 10. Samvirkende skadesårsager	353
21. 6. Fareforøgelse	354
21. 7. Skadesopgørelse	354
21. 7. 1. Almindelige regler om skadesopgørelse	354
21. 7. 2. Erstatning i penge eller in natura?	355
21. 7. 3. Flytteudgifter m.v.	356

Kap. 22. Privatansvarsforsikring

22. 1. Forsikringsformer	357
22. 2. Hvem dækker forsikringen?	357
22. 3. Hvor dækker forsikringen?	357
22. 4. Hvad dækker forsikringen?	358
22. 4. 1. Ansvar og skade	358
22. 4. 2. Ansvar for personskade, tingsskade og almindelig formueskade	359
22. 4. 3. Ansvar for skade, der rammer den sikrede personkreds	360
22. 4. 4. Ansvar under udøvelse af erhverv	360
22. 4. 5. Ansvar i kontraktsforhold	363
22. 4. 6. Ansvar for skade på ting i varetægt	364
22. 4. 7. Ansvar for andre skader	367
22. 5. Forholdet mellem selskabet og den sikrede	369
22. 5. 1. Sagsomkostninger	369
22. 5. 2. Renter	370
22. 5. 3. Den sikredes anerkendelse af erstatningsansvar	371
22. 6. Forholdet mellem selskabet og den skadelidte	372
22. 7. Gensidig skadeforvoldelse	377

Kap. 23. Motorkøretøjsforsikring

23. 1. Forsikringsformer	378
23. 2. Hvem dækker forsikringen?	379
23. 2. 1. Ansvarsforsikringen	379
23. 2. 2. Kaskoforsikringen	382
23. 2. 3. Afbetalingssælgere og underpanthavere	382
23. 3. Hvor dækker forsikringen?	385
23. 4. Hvad dækker ansvarsforsikringen?	386
23. 5. Regresret	387
23. 5. 1. Regres efter færdselsloven § 108, stk. 2	387
23. 5. 2. Retspraksis om regres efter færdselsloven § 106, stk. 2	388
23. 5. 3. Regres ved udlejning af motorkøretøjer	391
23. 5. 4. Regres ved overtrædelse af reglerne om prøveskilte	392
23. 5. 5. Reglerne ved salg af motorkøretøjer	393
23. 5. 6. Policeregres	393
23. 6. Forholdet overfor skadelidte	394
23. 7. Hvad omfatter kaskoforsikringen?	395
23. 8. Hvad dækker kaskoforsikringen?	395
23. 8. 1. Enhver skade	395
23. 8. 2. Mekaniske skader	396
23. 8. 3. Vejrskader	396
23. 8. 4. Skader ved af- og pålæsning	396
23. 8. 5. Krig, naturforstyrrelser m.v.	396
23. 9. Forsæt og grov uagtsomhed	397
23. 10. Selvforskyldt beruselse	398
23. 11. Manglende førerbevis	400
23. 12. Mangelfuld vedligeholdelse	402
23. 13. Udlejning af motorkøretøjer	403
23. 14. Skadesopgørelse	404
23. 14. 1. Almindelige regler om skadesopgørelse	404
23. 14. 2. Forringelse af handelsværdi	405
23. 14. 3. Transportomkostninger og lignende	405
23. 14. 4. Afsavnerstatning	406

Kap. 24. Retshjælpsforsikring

24. 1. Forsikringsformer	407
24. 2. Hvem dækker forsikringen	407
24. 3. Forsikringssum og selvrisiko	408
24. 4. Retshjælpsforsikring og fri proces	408
24. 5. Advokatbistand	409
24. 6. Retshjælpsforsikringens tilknytning til de enkelte forsikringsarter	411
24. 7. Hvad dækker forsikringen?	412
24. 7. 1. Omkostninger afholdt med rimelig grund	412
24. 7. 2. Omkostninger ved tvister	412
24. 7. 3. Omkostninger ved retssager	414
24. 7. 4. Omkostninger ved voldgiftssager	415
24. 7. 5. Omkostninger ved sager i forbindelse med sikredes erhvervsudøvelse	415
24. 7. 6. Omkostninger ved incassosager	417
24. 7. 7. Omkostninger ved skatte- og afgiftssager	417
24. 7. 8. Omkostninger ved skiftesager	417
24. 7. 9. Omkostninger ved ægteskabssager	418
24. 7. 10. Omkostninger ved sager om underholdspligt	418
24. 7. 11. Omkostninger ved private injuriersager og voldssager	418

24. 7. 12. Omkostninger ved sager om fast ejendom	419
24. 7. 13. Omkostninger ved sager om motorkøretøjer	419

Kap. 25. Erhvervs- og produktansvarsforsikring

25. 1. Forsikringsformer	421
25. 2. Hvem dækker forsikringen?	422
25. 3. Hvor dækker forsikringen?	422
25. 4. Hvad dækker forsikringen?	423
25. 4. 1. Ansvar og skade	423
25. 4. 2. Den sikrede virksomhed og de sikrede produkter	423
25. 4. 3. Ansvar for personskade, tingsskade og almindelig formueskade	424
25. 4. 4. Ansvar for skade, der rammer den sikrede personkreds	425
25. 4. 5. Ansvar for skade på selve produktet eller ydelsen	425
25. 4. 6. Ansvar for ikke-opfyldelse af aftaler	426
25. 4. 7. Ansvar i kontraktsforhold iøvrigt	427
25. 4. 8. Ansvar for skade på ting i varetægt	427
25. 4. 9. Ansvar for skade på ting der bearbejdes	428
25. 4. 10. Ansvar for andre skader	429
25. 5. Redningsforanstaltninger	429
25. 6. Forholdet mellem selskabet og den sikrede (sagsomk. m.v.)	430
25. 7. Forholdet mellem selskabet og skadelidte	430

Kap. 26. Andre skadesforsikringsarter

26. 1. Forsikring af dyr	431
26. 2. Garanti- og kreditforsikring	434
26. 3. Driftstabsforsikring	437
26. 4. Haglskadeforsikring	440
26. 5. Advokatansvarsforsikring	440

Kap. 27. Livsforsikring

27. 1. Forsikringsformer	442
27. 2. Præmiebetaling, præmiehenstand og præmiefritagelse	444
27. 2. 1. Præmiebetaling	444
27. 2. 2. Præmiehenstand og præmiefritagelse	445
27. 3. Tilbagekøbsværdi, fripolice og policelån	446
27. 3. 1. Tilbagekøbsværdi	446
27. 3. 2. Fripolice	448
27. 3. 3. Policelån	448
27. 4. Hvor dækker forsikringen?	449
27. 5. Hvad dækker forsikringen?	449
27. 5. 1. Ethvert dødsfald	449
27. 5. 2. Selvmord	450
27. 5. 3. Flyverisiko	452
27. 5. 4. Farlig sport	452
27. 5. 5. Opdagelsesrejser, bjergbestigning og lignende	453
27. 5. 6. Krig	453
27. 6. Indsættelse af en begunstiget	453
27. 6. 1. Kompetence til at indsætte en begunstiget	453
27. 6. 2. Formkrav ved indsættelse af en begunstiget	455
27. 6. 3. Undladelse af at iagttage formkravene	458
27. 7. Fortolkning af begunstigelsesklausuler	459
27. 7. 1. Individuelle klausuler og standardklausuler	459

27. 7. 2. »Ægtefælle«	459
27. 7. 3. »Børn«	460
27. 7. 4. »Arvinger«	460
27. 7. 5. »Nærmeste pårørende«	461
27. 8. Bortfald af begunstigelse	462
27. 9. Tilbagekaldelse af begunstigelse	464
27. 9. 1. Kompetence til at tilbagekalde en begunstiget	464
27. 9. 2. Formkrav ved tilbagekaldelse af en begunstigelse	467
27. 10. Den begunstigedes retsstilling inden forsikringsbegivenheden	467
27. 11. Den begunstigedes retsstilling efter forsikringsbegivenheden	470
27. 11. 1. Udbetaling til den begunstigede	470
27. 11. 2. Forholdet til forsikringstagerens ægtefælle og tvangsarvinger	470
27. 11. 3. Forholdet til forsikringstagerens kreditorer	474
27. 12. Overdragelse og betaling af livsforsikringspolicer	474
27. 12. 1. Overdragelse	474
27. 12. 2. Fortabelse af rettigheder	475
27. 12. 3. Fortabelse af indsigelser	478
27. 12. 4. Betaling	480
27. 13. Kreditorfølgning mod livsforsikringspolicer	481
Kap. 28. Ulykkesforsikring	
28. 1. Forsikringsformer	485
28. 2. Hvor dækker forsikringen?	488
28. 3. Hvad dækker forsikringen?	488
28. 3. 1. Teoretisk bestemmelse af begrebet ulykkestilfælde	488
28. 3. 2. Praktisk bestemmelse af begrebet ulykkestilfælde	489
28. 3. 3. Selvmord	492
28. 3. 4. Flyverisiko	493
28. 3. 5. Farlig sport	493
28. 3. 6. Opdagelsesrejser	494
28. 3. 7. Motorcykler	494
28. 3. 8. Krig, naturkatastrofer og lignende	494
28. 4. Samvirkende skadesårsager	495
28. 5. Grov uagtsomhed	497
28. 6. Selvforskyldt beruselse	498
28. 7. Indsættelse af en begunstiget m.v.	499
28. 8. Kreditorfølgning	500
28. 9. Skadesopgørelse	501
28. 9. 1. Dagpengeerstatning	501
28. 9. 2. Invaliditetserstatning	502
28. 9. 3. Dødsfaldserstatning	503
28. 9. 4. Helbredelsesudgifter	504
28. 9. 5. Nedsættelse af erstatningerne	504
Forkortelser	505
Sagregister	508
Citerede bestemmelser i FAL	525
Citerede domme m.v.	527

Kapitel 1

FORSIKRINGENS TEKNIK, HISTORIE OG SAMFUNDSMÆSSIGE FUNKTION

1. 1. Forsikringens teknik

Det forekommer ofte, at et større antal personer er udsat for *den samme slags risiko*, men at denne inden for en vis periode erfaringsmæssigt kun rammer en mindre del af dem. F.eks. er alle ejere af taxibiler udsat for, at deres vogne bliver skadet i trafikken, men denne risiko vil inden for en vis periode, f.eks. et år, kun ramme en mindre del af dem. Hvor flere personer på denne måde er udsat for samme slags risiko, kan den risiko, den enkelte er udsat for, fordeles mellem dem alle gennem forsikring.

Tænker man sig f.eks., at 100 ejere af taxibiler, der hver for sig har en værdi af 50.000 kr., gør den erfaring, at én af bilerne bliver totalskadet i løbet af et år, kan de enes om, at denne risiko, som kun rammer en enkelt af dem, skal fordeles mellem dem alle. Hver af de 100 ejere skal da hvert år betale 500 kr. eller i alt 50.000 kr., som går til den af dem, hvis bil bliver totalskadet.

Da hver af bilerne har en værdi af 50.000 kr., og da hver af ejerne skal betale 500 kr. om året til den, hvis bil bliver totalskadet, udgør de enkelte ejeres bidrag 1 % af de enkelte bilers værdi. Dette får betydning, hvis ikke alle biler har den samme værdi. Hvis nogle af bilerne har en værdi af 40.000 kr., skal ejerne af disse biler kun bidrage med 1 % heraf eller med 400 kr. Og hvis andre af bilerne har en værdi af 60.000 kr., skal ejerne af disse bidrage med 1 % heraf eller med 600 kr.

I eksemplet er det forudsat at ejerne af de 100 taxibiler er udsat for den samme risiko. I virkeligheden vil det imidlertid være sjældent, at risikoen er helt den samme. Nogle af bilerne kører måske døgnet rundt, og ejerne af disse biler er derfor udsat for en større risiko end ejerne af biler, som kun kører en begrænset del af døgnet. Denne forskel kan man udligne ved at lade ejerne af de